

การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้า
เพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย
THE REPRESENTATIONAL IMAGES OF FACIAL MAKE-UP
SIGNIFICATION FOR THAI TELEVISION DRAMA CHARACTERS

กฤษฎณี คำนนท์ *

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย และเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพ ตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยนั้น ได้นำเอาองค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้า

จากการศึกษาพบว่าการสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย มีวิธีการ ขั้นตอนที่สุดคล้อง เชื่อมโยง และใกล้เคียงกัน ในส่วนของวิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนในลักษณะของภาพต้นแบบ (Archetypes) นำไปสู่ภาพแบบฉบับ (Types) และภาพตายตัว (Stereotypes) โดยการแต่งหน้าต้องทำหน้าที่ในการสื่อความหมายถึงลักษณะอุปนิสัยของตัวละครในบทบาทของพระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้าย โดยต้องนำความรู้ด้านองค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาใช้ในการแต่งหน้า เพื่อให้การแต่งหน้านั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากการใช้แนวความคิดการสร้างภาพตัวแทนคือ การแต่งหน้าตัวละครจะทำหน้าที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

* กฤษฎณี คำนนท์ : Media Planner บริษัท Intelligence Co.,Ltd

ผ่านการนำเสนออย่างซ้ำๆ ของสื่อ โดยจะส่งผลที่ทำให้เกิดเป็นภาพตัวแทนขึ้น ซึ่งภาพตัวแทนจึงเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนความเป็นจริงของมนุษย์ในสังคม การแต่งหน้าตัวละครถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้างให้ตัวละครมีลักษณะที่เป็นไปตาม บทบาทของเรื่องได้อย่างชัดเจนขึ้น ภาพตัวแทนจะมีระดับความเข้มข้นมากหรือน้อยนั้น ล้วนมีความแตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาของเรื่องราวจากบทประพันธ์ ที่ส่งผลต่อวิธีการแต่งหน้าในการสร้างภาพตัวแทน

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

This qualitative research aimed to study how to do facial make-up for Representational images of Thai television drama characters and for the understanding of representational images of Thai television drama characters. The researcher brings the Art Compositions to apply to the facial make-up.

This study revealed that Representational images by facial make-up signification of Thai television drama characters are consisted of similar methods and procedures. For the part of representational images by facial make-up in the pattern of "Archetypes" leads to "Types" and "Stereotypes". The facial make-up signifies the personalities of Thai characters in the roles of leading male actor, leading female actor, bad women, and villain. For this reason, it is a must to apply the Art Compositions to the facial make-up in order to enhance to perfectness of the facial make-up.

Refer to the concept of representational images, facial make-up of Thai television drama characters will reflect the human reality in the present society via repeating media presentation. This occurs in representational images which are like a mirror reflecting the human reality in the society. Therefore, the facial make-up increases the reliability of Thai television

drama characters so that it will be fit to their roles. Representational images will be taken into the make-up artist consideration more and less; it depends on the content of dramatic composition which affects the facial make-up method for Representational images.

บทนำ

การสื่อสารเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์โดยวิธีการใช้ตัวสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ อาจจะหมายถึง ลักษณะท่าทาง รูปภาพ สิ่งที่ทำเทียมขึ้นมาที่เรียกว่าการสื่อสารแบบ “อวัจนภาษา” แต่ในทางตรงข้ามยังมีการสื่อสารแบบ “วัจนภาษา” ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางด้านสื่อสารเช่นเดียวกัน ทว่าการสื่อสารไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียง “วัจนภาษา” อย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการสื่อสารในรูปแบบของ “อวัจนภาษา” ซึ่งเป็นภาษาที่เกิดจากกริยาอาการต่างๆ ที่แสดงออกมารูปร่างกาย หรือเป็นสัญลักษณ์ที่มองเห็นแล้วผู้อื่นเกิดความเข้าใจในความหมายได้โดยไม่ต้องอาศัยการพูดและภาษาเขียนเป็นสื่อ ด้วยเหตุนี้เอง McLuhan ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญและแสดงทรรศนะว่า สื่อก็คือสาร (Medium is a Message) กล่าวคือ สื่อใดๆก็ตามต่างมีความหมายในตัวเองและสามารถบ่งบอกสารบางอย่างให้ผู้รับสารได้ไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า รูปภาพหรือใบหน้าของมนุษย์ สารที่หมายถึงไม่จำเป็นต้องจำกัดเพียงแต่ความหมายที่ส่งมาด้วยวัจนภาษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความหมายที่เกิดจากการสัมผัสรับรู้ด้วยอวัจนภาษาได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นใบหน้าของมนุษย์เปรียบเป็นสื่อที่สามารถทำหน้าที่สื่อความหมายทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และลักษณะอุปนิสัยต่างๆ ของมนุษย์ได้มากกว่าคำพูดเป็นล้านคำ

มนุษย์สามารถใช้ใบหน้าในการสื่อความหมายได้มากมายมหาศาลใบหน้าจึงเปรียบเป็นหน้ากากของมนุษย์ที่สามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายตามสถานการณ์และช่วงเวลาต่างๆ ในอดีตมนุษย์ได้สร้างเป็นหน้ากากเทียมขึ้นมา เนื่องจากเกิดความกลัว ต้องการหลบซ่อนป้องกันศัตรู และใช้ในการแสดงเพื่อเป็นการเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จากหลักฐานในยุคก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์ได้

นำเอาสีที่ได้จากธรรมชาติมาเขียนบนใบหน้าเพื่อสร้างความสวยงาม ดึงดูดเพศตรงข้าม สร้างความน่าเกรงขามและป้องกันศัตรู ส่งผลถึงในยุคอียิปต์โบราณ มนุษย์การพัฒนาและประยุกต์นำเอาเปลือกไม้ที่มีสีส้ม ผงถ่าน โคลน อัญมณี สี ไขมัน จากสัตว์และแร่ธาตุ มาตกแต่งลงบนใบหน้า แก้ม ตาและปาก เพื่อแสดงถึงความงาม แสดงถึงความมียศูราบรรดาศักดิ์ และความมีพลังอำนาจ จะเห็นได้ว่าการแต่งหน้าถือเป็นวัฒนธรรมที่มีการสั่งสม ถ่ายทอด แพร่กระจาย และหมุนเวียนควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของโลกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างปฏิเสธไม่ได้

การแต่งหน้าเปรียบเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ที่มีการแพร่กระจาย ถ่ายทอด หมุนเวียน และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไปทั่วโลกและมีความเป็นสากล เดิมการแต่งหน้าถูกจำกัดเฉพาะเพศหญิง โดยใช้เป็นเครื่องประทีนโฉมเพื่อความสวยงามหรือในอาชีพการแสดงเท่านั้น การแต่งหน้าจะมีความแตกต่างตามวัฒนธรรมของมนุษย์ในแต่ละสังคม โดยองค์ประกอบต่างๆ เช่น รองพื้น เหนียง ไฮไลท์ แป้ง ผู่ สีส้ม สีตา สีปากและขมตาปลอม รวมไปถึงองค์ประกอบทางศิลปะ ไม่ว่าจะเป็น เส้น, สี, รูปทรง, ลักษณะผิว, แสงและเงา ล้วนสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนในตัวของมันเอง อาจมีทั้งความหมายโดยตรงและเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ การแต่งหน้าถือเป็นการสื่อความหมายด้วย (Sign) รหัส (Code) และวัฒนธรรม (Culture) มนุษย์จึงนำเอาการแต่งหน้ามาเข้าช่วยเสริมสร้างสื่อความหมายให้กับตัวละครตามลักษณะและบทบาทที่แตกต่างกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมนุษย์ได้นำเอาการแต่งหน้าตัวละครมาช่วยในการแสดง เพื่อเป็นการเสริมสร้างและเติมเต็มความสมบูรณ์ให้แก่การแสดงละครนอกเหนือไปจากการแต่งกายและความสามารถทางการแสดงของนักแสดง โดยการแต่งหน้าตัวละครได้มีการใช้จินตนาการของผู้ที่เป็นช่างแต่งหน้ามาผสมผสานกับสิ่งที่มีคุณค่าทางบพระพันธ์ วรรณกรรม การแต่งหน้าตัวละครจึงเกิดการเลียนแบบความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ โดยที่ไม่จำเป็นต้องอ้างอิงกับความเป็นจริงและไม่ต้องค้นหาความเป็นจริงอีกต่อไป การแต่งหน้าตัวละครสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและลักษณะอุปนิสัยของตัวละครตามเนื้อหาของเรื่องราวในละครโทรทัศน์

การสื่อความหมายของการแต่งหน้าตัวละครในละครโทรทัศน์ ล้วนมีความแตกต่างกับไปตามแต่ลักษณะบทบาทของตัวละครแต่ละตัว เช่น นางเอก พระเอก ผู้ร้าย เป็นต้น การที่จะแต่งหน้าตัวละครสมบุรณ์ต้องนำการตีความจากบทประพันธ์ วรรณกรรม ผสมผสานเข้ากับจินตนาการ ความคิดที่เป็นภาพซึ่งอยู่ในจิตใจของผู้เป็นช่างแต่งหน้า ดังนั้น การแต่งหน้าตัวละครทุกตัวจึงเปรียบเสมือนเป็น “ภาพตัวแทน” (Representation) ของตัวละครต่าง ๆ ที่ผู้เป็นช่างแต่งหน้าต้องถ่ายทอดความหมายต่างๆ ผ่านการแต่งหน้าตัวละครในบทบาทต่างๆออกมา

วิธีการแต่งหน้าตัวละครสามารถสร้างภาพตัวแทนให้กับตัวละครตามบทบาทต่างๆ ในเรื่อง ได้หลายระดับ โดยมีผู้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทนคือ Stuart Hall (1997 : 28) ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในแง่ของการศึกษาทางด้านภาษา และความหมาย โดยมีแนวทางการศึกษาที่เชื่อเรื่องการประกอบสร้างความหมาย (Constructionist approach) โดยได้ให้ความหมายของ “ภาพตัวแทน” ไว้ว่า ภาพตัวแทนเป็นการประกอบสร้างความหมายผ่านภาษา หรือใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายกับผู้อื่น และสามารถใช้นิยามเพื่ออ้างอิงโลกความจริง รวมถึงจินตนาการและความคิดนามธรรมที่ไม่ปรากฏบนโลกวัตถุ

David McQueen (1998 : 139-140) (อ้างใน ปิยนันท์ พัทธสราญเดช, วิทยานิพนธ์ 2548) ได้กล่าวว่า การนำเสนอในสื่อมวลชนนั้นจะเป็นการเลือกสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายมานำเสนอแทนเรื่องราวจริงในโลกที่ซับซ้อน ซึ่งเราจะสามารถระลึกถึงคน หรือสิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่างๆได้ ทั้งๆ ที่เราไม่เคยพบเห็นมาก่อน เราจะนึกถึงได้โดยการระลึกถึงคุณลักษณะที่สำคัญๆของคน สิ่งของหรือสภาวะเหตุการณ์เหล่านั้นที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอของสื่อนั่นเอง โดยเรียกว่าเป็น การนำเสนอภาพตัวแทน (Representation)

การแต่งหน้าตัวละครเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างภาพตัวแทน และสื่อความหมายของตัวละครในละครโทรทัศน์ นอกจากนั้นยังทำให้ตัวละครเกิดความโดดเด่น ชัดเจน สมจริง ส่งผลทำให้ผู้ชมเกิดความเชื่อและเข้าถึงตัว

ละครได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการแต่งหน้าตัวละครถือเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ หากขาดการแต่งหน้าตัวละครแล้วจะทำให้ผู้ชมไม่เข้าใจและไม่สามารถแยกถึงลักษณะของตัวละครได้ รวมไปถึงตัวละครไม่สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกและความหมายต่าง ๆ ได้ชัดเจน ดังนั้นช่างแต่งหน้าต้องมีความรู้ในการแต่งหน้าตัวละครที่ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การผลิตละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ เมื่อออกสู่สายตาประชาชน

จากที่กล่าวข้างต้นนำไปสู่ประเด็นที่น่าสนใจว่า วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยมีที่มาจากภาพต้นแบบฉบับ ภาพแบบฉบับ และภาพถ่ายตัวนั้นมีวิธีการแต่งหน้าอย่างไร นอกจากนี้วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยได้นำองค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพตัวแทนใน 3 ระดับว่ามีวิธีการอย่างไร

ปัญหาคำวิจัย

1. การแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนในการสื่อความหมายบุคลิกลักษณะของตัวละครโทรทัศน์ไทย มีวิธีการอย่างไร
2. การแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ได้นำองค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้าอย่างไร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของ Graeme Burton, 2002 เชื่อว่าสื่อเป็นสาเหตุของการเกิดภาพตัวแทน (Representation) ของกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยการสร้างลักษณะที่แน่นอนของคน สร้างองค์ประกอบลักษณะท่าทาง รูปร่างภายนอก และพฤติกรรมเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มคน องค์ประกอบเหล่านี้นำไปสู่ความหมายเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ ความสัมพันธ์ รวมถึงการมองและการให้คุณค่ากับลักษณะเหล่านั้นด้วย

Burton ได้จำแนกลักษณะของภาพตัวแทนในสื่อเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพแบบฉบับ (Types) เป็นภาพที่พบได้ทั่วไปในโทรทัศน์ ไม่ขัดแย้งกับความ เป็นจริง สามารถจดจำได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นภาพตายตัว (Stereotypes) ตัวละครที่มีภาพแบบฉบับมักจะไม่มียายละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอ หรือไม่มีความสามารถพิเศษมากและมีรายละเอียดเฉพาะซึ่งไม่สามารถนำไปประยุกต์หรืออธิบาย ลักษณะของกลุ่มคนอื่น ๆ ที่มีจริงในสังคม

2. ภาพตายตัว (Stereotypes) เป็นภาพที่ผูกโยงอย่างใกล้ชิดกับประเด็นของ ภาพตัวแทน (Representation) โดยเริ่มแรกภาพตายตัว หมายถึง แผ่นแม่พิมพ์ โลหะซึ่งนำมาใช้กับชิ้นโลหะชิ้นต่อ ๆ มาให้อยู่ในขนาดและรูปแบบเดียวกันทั้งหมด ปัจจุบันคำว่า “การสร้างภาพตายตัว” (Stereotyping) นำมาใช้เพื่อหมายถึง แนวคิด เกี่ยวกับกลุ่มคนที่ปรากฏซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างต่อเนื่องในสื่อ มีความเกี่ยวข้องกับการ เลือกรายละเอียดหรือบุคลิกลักษณะเหล่านั้นเป็นภาพตัวแทนของคนทั้งกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับลักษณะท่าทางของมนุษย์ บุคลิกและความเชื่อซึ่งถูก สร้างสม ผ่านการกระทำซ้ำ ๆ ของสื่อเป็นเวลายาวนาน รวมทั้งผ่านข้อสรุปเบื้องต้น ในการสนทนาในชีวิตประจำวันด้วย ภาพตายตัวมีคุณสมบัติในการจดจำหรือระลึก ได้ทันทีโดยมักจะเสนอผ่านรายละเอียดสำคัญของลักษณะท่าทาง การปรากฏหรือ รูปโฉมภายนอก ภาพตายตัวจะผนวกเข้ากับสิ่งเหล่านี้ และแสดงนัยยะในการตัดสิน เกี่ยวกับกลุ่มคน เป็นสารที่ซ่อนเร้นค่านิยม อย่างไรก็ตาม ภาพตายตัวไม่จำเป็นต้อง เป็นสิ่งเลวร้าย อาจขึ้นอยู่กับการนำไปใช้และสิ่งที่เราตัดสินคุณค่า

3. ภาพต้นแบบ (Archetypes) เป็นภาพที่มีความเข้มข้นที่สุด และฝังราก ลึกลงไปในวัฒนธรรม ภาพต้นแบบที่เห็นได้ชัดเจนในสื่อคือ เหล่าวีรบุรุษ/พระเอก วีรสตรี/นางเอก และตัวร้ายซึ่งสรุปรวมความเชื่อและค่านิยมฝังลึก และบางทีอาจ แสดงถึงการมีอคติเพียงฉับหนึ่งของสังคม พระเอกหรือวีรบุรุษที่มาจากมายาคติล้วน

เป็นภาพต้นแบบทั้งสีและภาพต้นแบบก็ได้จำกัดไว้ที่ประเภทของภาพยนตร์หรือละคร(genre) เฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง

นอกเหนือจากการศึกษาลักษณะของภาพตัวแทนในรูปแบบต่างๆแล้ว วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย จำเป็นต้องเข้าใจบทบาทและลักษณะอุปนิสัยของตัวละครแต่ละตัวที่มีความแตกต่างกันออกไปตามบทประพันธ์ในละครแต่ละเรื่อง เพราะบทละครจะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างจินตนาการให้ผู้ที่เป็นช่างแต่งหน้าได้ในระดับหนึ่งและนำจินตนาการที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้าตัวละครเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการแต่งหน้าตัวละครเพื่อทำให้เกิดความสมบูรณ์และความมีประสิทธิภาพสูงสุด คือ วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ต้องมีการนำองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น เส้น (Line), สี (Color), รูปร่างรูปทรง (Form & Shape), ลักษณะผิว (Texture), แสงและเงา (Light & Shadow) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพต้นแบบ ภาพแบบฉบับ และภาพตายตัว ซึ่งวิธีการแต่งหน้าตัวละครในแต่ละรูปแบบนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป

ในกระบวนการแต่งหน้าต้องนำหลักการและองค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างปฏิเสธไม่ได้ เพื่อทำให้เกิดการสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุดจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย” เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการแต่งหน้าตัวละครที่มีลักษณะของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบของการแต่งหน้าตัวละคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่อง “การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

(Qualitative Research) ใช้เทคนิควิธีวิจัยด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-Depth Interview) การวิจัยเอกสาร (Document Research โดยมีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจถึง วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ผลการคัดเลือกการแต่งหน้าตัวละครจากผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การแต่งหน้า โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การแต่งหน้าทั้ง 3 คน คือ คุณพรพรรณ อร แสงอาทิตย์, คุณมนตรี วัตละเอียด และคุณพงศ์รัต กิจบำรุง เสนอรายชื่อตัวละคร ที่มีลักษณะและวิธีการแต่งหน้าที่ชัดเจนมากที่สุด เพื่อทำการคัดเลือก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอรายชื่อได้คนละ 3 รายชื่อต่อ 1 บทบาท ในบทพระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้าย ของทั้งหมด 3 รูปแบบ (ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ) โดยจะได้รูปแบบละ 36 ตัวละคร รวมทั้งสิ้น 108 ตัวละคร ดังนี้

1. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพแบบฉบับ (Types) ของบทพระเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	พระเอก		
1.คุณพรพรรณ อร แสงอาทิตย์	ฉัตรเดช วงศ์พิ้วพันธ์ รับบท กรวิก เรื่อง ใจร้าย	กฤษฎา พรเวโรจน์ รับบท อาติยะ เรื่อง สะใหลูกทุ่ง	วรินทร์ ปัญหกาญจน์ รับบท ขาติชาติ เรื่อง ไฟชนแสง
2.คุณมนตรี วัตละเอียด	ฉัตรเดช วงศ์พิ้วพันธ์ รับบท กรวิก เรื่อง ใจร้าย	วีรภาพ สุภาพไพบูลย์ รับบท อารัญ เรื่อง ดาวเบื่อนดิน	ฉัตรภัทร์ สัจจกุล รับบท ดร.อนิรุทธิ์ เรื่อง เมียหลวง
3.คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	ฉัตรเดช วงศ์พิ้วพันธ์ รับบท กรวิก เรื่อง ใจร้าย	ฉัตรภัทร์ สัจจกุล รับบท ดร.อนิรุทธิ์ เรื่อง เมียหลวง	กฤษฎา พรเวโรจน์ รับบท อาติยะ เรื่อง สะใหลูกทุ่ง

2. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพแบบฉบับ (Types) ของ
บทนางเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	นางเอก		
1.คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	ทักษอร ภักดิ์สุขเจริญ รับบท ไศรยา เรื่อง จำเลยรัก	ณปภา ตันตระกูล รับบท ช่อม่วง เรื่อง มนต์รักข้าวต้ม มัด	เจนี่ เทียนโพธิ์สุวรรณ รับบท มุ้ย เรื่อง สะใภ้ลูกทุ่ง
2.คุณมนตรี วัตละเอียด	ทักษอร ภักดิ์สุขเจริญ รับบท ไศรยา เรื่อง จำเลยรัก	พัชราภา ไชยเชื้อ รับบท แจ้ว เรื่อง แจ้วใจร้ายกับ คุณชายเทวดา	เจนี่ เทียนโพธิ์สุวรรณ รับบท ราวีณา เรื่อง รักนี้หัวใจเราจอง
3.คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	ทักษอร ภักดิ์สุขเจริญ รับบท ไศรยา เรื่อง จำเลยรัก	เจนี่ เทียนโพธิ์สุวรรณ รับบท ราวีณา เรื่อง รักนี้หัวใจเราจอง	ศิริพันธ์ วัฒนจินดา รับบท โบเตย เรื่อง หน้ากากดอก ซ่อนกลิ่น

3. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพแบบฉบับ (Types) ของ
บทนางร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	นางร้าย		
1.คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	จินลณี ศรีเพ็ญ รับบท นีอร เรื่อง ดิน น้ำ ลม ไฟ	พัชราภา ไชยเชื้อ รับบท อรอินทร์ เรื่อง เมียหลวง	พนารัตน์ บุณนาค รับบท พิมพา เรื่อง บริษัทบ่าบัดแด้น
2.คุณมนตรี วัตละเอียด	มยุริญ ผ่องผุดพันธ์ รับบท สลิล เรื่อง บริษัทบ่าบัดแด้น	อารยา เอ ฮาร์เก็ต รับบท รินลดา เรื่อง ดาวเปื้อนดิน	พนารัตน์ บุณนาค รับบท พิมพา เรื่อง บริษัทบ่าบัดแด้น
3.คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	จินลณี ศรีเพ็ญ รับบท นีอร เรื่อง ดิน น้ำ ลม ไฟ	เมย์ เฟื่องอารมย์ รับบท แสงฉาย เรื่อง ใจร้าย	พนารัตน์ บุณนาค รับบท พิมพา เรื่อง บริษัทบ่าบัดแด้น

4. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพแบบฉบับ (Types) ของบทผู้ร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้ร้าย		
1. คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	ภาณุเดช วัฒนสุชาติ รับบท ภาณุ เรื่อง กลิ่นแก้วกลางใจ	กลศ อัทธเสรี รับบท ปยุต เรื่อง ร้ายริษยา	พศิน เรืองวุฒิ รับบท ภาติยะ เรื่อง สาปภูษา
2. คุณมนตรี วัตละเอียด	ภาณุเดช วัฒนสุชาติ รับบท ภาณุ เรื่อง กลิ่นแก้วกลางใจ	ดิลก ทองวัฒนา รับบท อนันต์ เรื่อง ไฟโชนแสง	วรฤทธิ์ ไวยเจียรนัย รับบท ศศิน เรื่อง พระจันทร์สีรุ้ง
3. คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	ภาณุเดช วัฒนสุชาติ รับบท ภาณุ เรื่อง กลิ่นแก้วกลางใจ	ชินทัตพ์ ศศิทธิธินันท์ รับบท สกัต์ เรื่อง หน้ากากดอก ซ่อนกลิ่น	พศิน เรืองวุฒิ รับบท ภาติยะ เรื่อง สาปภูษา

5. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพตายตัว (Stereotypes) ของบทพระเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	พระเอก		
1. คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	กฤษฎา พรเวโรจน์ รับบท ขาดิสยาม เรื่อง ดงผู้ดี	พัชฏะ นามปาน รับบท พล พีระพงษ์ เรื่อง ดาวจรัสฟ้า	ชาคริต แย้มนาม รับบท จอมทัพ เรื่อง สะใภ้ไกลปิ่น เที่ยงบริษัท
2. คุณมนตรี วัตละเอียด	ทฤษฎี สหวงษ์ รับบท ผู้ใหญ่ลี เรื่อง ผู้ใหญ่ลีกับนาง มา	พัชฏะ นามปาน รับบท พล พีระพงษ์ เรื่อง ดาวจรัสฟ้า	อธิชาติ ชุมนานนท์ รับบท จอม เรื่อง บริษัทบำบัดแค้น
3. คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	กฤษฎา พรเวโรจน์ รับบท ขาดิสยาม เรื่อง ดงผู้ดี	พัชฏะ นามปาน รับบท พล พีระพงษ์ เรื่อง ดาวจรัสฟ้า	ธีรเดช วงศ์พัวพันธ์ รับบท กรวิก เรื่อง ใจร้าย

6. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพตายตัว (Stereotypes)

ของบทนางเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	นางเอก		
1. คุณพรพรรณอร แสงอาทิตย์	เข็มอัปสร สิริสุขะ รับบท แพททรีเซีย เรื่อง ร่ายวิเศษยา	พัชรินทร์ จัดกระบวน- พล รับบท ฟ้ายา เรื่อง เจ้าหญิงขอมทาน	แอน ทองประสม รับบท สีทอง เรื่อง นางไขว่
2. คุณมนตรี วัลละเอียด	เข็มอัปสร สิริสุขะ รับบท แพททรีเซีย เรื่อง ร่ายวิเศษยา	ณอมมาลย์ บุญยศักดิ์ รับบท มาลินี เรื่อง ผู้ใหญ่ลี้กับนาง มา	แอน ทองประสม รับบท สีทอง เรื่อง นางไขว่
3. คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	พรชิตา ณ สงขลา รับบท ดาว เรื่อง ดาวจรัสฟ้า	ณอมมาลย์ บุญยศักดิ์ รับบท มาลินี เรื่อง ผู้ใหญ่ลี้กับนาง มา	แอน ทองประสม รับบท สีทอง เรื่อง นางไขว่

7. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพตายตัว (Stereotypes)

ของบทนางร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	นางร้าย		
1. คุณพรพรรณอร แสงอาทิตย์	เมย์ เพ็ญอารมย์ รับบท มะปราง เรื่อง เพลงรักข้ามภพ	เมย์ เพ็ญอารมย์ รับบท ตรีประดับ เรื่อง ไฟโชนแสง	ณอมมาลย์ บุญยศักดิ์ รับบท ฉัตรภากรณ์ เรื่อง น้ำตาลไหม้
2. คุณมนตรี วัลละเอียด	ปานวาด เหมมณี รับบท เขอริรี เรื่อง สงครามนางฟ้า	เมย์ เพ็ญอารมย์ รับบท ตรีประดับ เรื่อง ไฟโชนแสง	เมย์ เพ็ญอารมย์ รับบท มะปราง เรื่อง เพลงรักข้ามภพ
3. คุณพงศ์รัต กิจบำรุง	พิมพ์อักษิพร วินโกมิ- นทร์ รับบท รมนีย์ เรื่อง หน้ากากดอก ซ่อนกลิ่น	เมย์ เพ็ญอารมย์ รับบท ตรีประดับ เรื่อง ไฟโชนแสง	ณอมมาลย์ บุญยศักดิ์ รับบท ฉัตรภากรณ์ เรื่อง น้ำตาลไหม้

8. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพตายตัว (Stereotypes)

ของบทผู้ร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้ร้าย		
1. คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	เกียรติกมล ล่าทา รับบท ประดิษฐ์ เรื่อง ผู้ใหญ่สีกับนาง มา	อรรถชัย อนันตเมฆ รับบท พ.ต.อ.วัลลภ เรื่อง ยัยฟ้าทำดิน	โอลิเวอร์ พูพาร์ท รับบท กิตติชัย ละครเรื่อง บ่วงหงส์
2. คุณมนตรี วัดละเอียด	รวิษฎ์ เทิดวงส์ รับบท ชาคริต เรื่อง บริษัทบำบัดแค้น	อรรถชัย อนันตเมฆ รับบท พ.ต.อ.วัลลภ เรื่อง ยัยฟ้าทำดิน	วิษณุ ทิพโกมุท รับบท ปีเตอร์ เรื่อง หยกกลายเมฆ
3. คุณพงศ์รัตน์ กิจบำรุง	สุพจน์ จันทรเจริญ รับบท ปรัชญา เรื่อง ใจร้าย	อรรถชัย อนันตเมฆ รับบท พ.ต.อ.วัลลภ เรื่อง ยัยฟ้าทำดิน	วิษณุ ทิพโกมุท รับบท ปีเตอร์ เรื่อง หยกกลายเมฆ

9. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพต้นแบบ (Archetypes)

ของบทพระเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	พระเอก		
1. คุณพรรณอร แสงอาทิตย์	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท หลวงพิพิธราช- เสนาเรื่อง สู้ฝันวันนคร	วีรภาพ สุภาพไพบูลย์ รับบท พระยาสิทธิโยธิน เรื่อง นางทาส	ธีรภัทร์ สัจจกุล รับบท คุณเปรม เรื่อง สี่แผ่นดิน
2. คุณมนตรี วัดละเอียด	ภัทรพล ศิลปาจารย์ รับบท นบ เรื่อง แรมพิศवास	ศรราม เทพพิทักษ์ รับบท หม่อมเจ้ารังสิ ธ เรื่อง แต่ปางก่อน	ธีรภัทร์ สัจจกุล รับบท คุณเปรม เรื่อง สี่แผ่นดิน
3. คุณพงศ์รัตน์ กิจบำรุง	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท หลวงพิพิธราช- เสนาเรื่อง สู้ฝันวันนคร	ศรราม เทพพิทักษ์ รับบท พราหมณ์ เทพ-ราชเรื่อง แม่หญิง	ธีรภัทร์ สัจจกุล รับบท คุณเปรม เรื่อง สี่แผ่นดิน

10. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพต้นแบบ

(Archetypes) ของบทนางเอก

ผู้เชี่ยวชาญ	นางเอก		
1. คุณพรพรรณอร แสงอาทิตย์	สุนันท์ คงยิ่ง รับบท เจ้าหญิงแสง ฝาง เรื่อง ศิลามณี	สุนันท์ คงยิ่ง รับบท เย็น เรื่อง นางทาส	สิริยากร พุกกะเวส รับบท แม่พลอย เรื่อง สีแผ่นดิน
2. คุณมนตรี วัดละอียด	แอน ทองประสม รับบท เจ้านางน้อย เรื่อง แต่ปางก่อน	สุนันท์ คงยิ่ง รับบท เย็น เรื่อง นางทาส	สิริยากร พุกกะเวส รับบท แม่พลอย เรื่อง สีแผ่นดิน
3. คุณพงศ์รัตน์ กิจบำรุง	ลลิตาศศิประภา รับบท พัทธ์เพ็ญ เรื่อง สุฝุ่นรัตนนคร	ณัฐพร เตมีรักษ์ รับบท ขม รุ่ง พลาย เรื่อง ดงผู้ดี	สิริยากร พุกกะเวส รับบท แม่พลอย เรื่อง สีแผ่นดิน

11. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพต้นแบบ

(Archetypes) ของบทนางร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	นางร้าย		
1. คุณพรพรรณอร แสงอาทิตย์	บุษกร พรพรรณนะศิริ เวช รับบท กลีบผกา เรื่อง แรมพิศवास	มนัสนันท์ พันเลิศวงศ์- สกุล รับบท บุหงา เรื่อง ดงผู้ดี	ลิเลียน ภัคดีดำรงฤทธิ์ รับบท เป็นหม่อมมาลัย พรพรรณ เรื่อง แม่หญิง
2. คุณมนตรี วัดละอียด	บุษกร พรพรรณนะศิริ เวช รับบท กลีบผกา เรื่อง แรมพิศवास	จริยา แอนไฟเน่ รับบท สน เรื่อง อาญารัก	สกาวใจ พูลสวัสดิ์ รับบท หญิงโคม เรื่อง สาปภูเขา
3. คุณพงศ์รัตน์ กิจบำรุง	บุษกร พรพรรณนะศิริ เวช รับบท กลีบผกา เรื่อง แรมพิศवास	จริยา แอนไฟเน่ รับบท สน เรื่อง อาญารัก	กมลชนก โกมลฐิติ รับบท พิฑูล เรื่อง บ่วงเล่ห์เสน่ห์หา

12. ตารางการคัดเลือกตัวละครที่มีการแต่งหน้าในลักษณะภาพต้นแบบ (Archetypes) ของบทผู้ร้าย

ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้ร้าย		
1. คุณพรพรรณอร แสงอาทิตย์	นพพล พิทักษ์โล่พานิช รับบท จักร ธรรงค์ เวทย์ เรื่องแม่หญิง	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท ดล เรื่อง กรุงเทพราตรี	ชาติโยดม ทิรันยษ์ลลิตี รับบท แจ็คกี้ เรื่อง เลดี้เยาวราช
2. คุณมนตรี วัดละเอียด	พศิน เรืองวุฒิ รับบท จุน เรื่อง เรือนรักเรือน ทาส	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท ดล เรื่อง กรุงเทพราตรี	ภาณุเดช วัฒนสุชาติ รับบท โพร่ง เรื่อง อาญารัก
3. คุณพงษ์รัตน์ กิจบำรุง	พศิน เรืองวุฒิ รับบท นายจัน เรื่อง สุฝุ่นนิรันดร	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท ดล เรื่อง กรุงเทพราตรี	ภาณุเดช วัฒนสุชาติ รับบท โพร่ง เรื่อง อาญารัก

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการคัดเลือกโดยสรุปผลจากการนำเสนอรายชื่อตัวละครที่มีความซ้ำกันมากที่สุดจะถือว่าเป็นเอกฉันท์ ในแต่ละบทบาท (พระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้าย) ทั้งหมด 3 รูปแบบ (ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ) โดยมีทั้งหมด 12 ตัวละคร ดังนี้

ตารางสรุปผลการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การแต่งหน้าที่ใช้ในการ
การศึกษาครั้งนี้

Representation	พระเอก	นางเอก	นางร้าย	ผู้ร้าย
ภาพแบบฉบับ (Types)	อิริเดช วงศ์พิงพันธ์ รับบท กรวิก เรื่อง ใจร้าย	ทักษอร ภักดีสุขเจริญ รับบท ไศรยา เรื่อง จำเลยรัก	พนารัตน์ บุญนาค รับบท พิมพา เรื่อง บริษัทบ่าบัด แค้น	ภาณุเดช วิฒนสุชาติ รับบท ภาณุ เรื่อง กลิ่นแก้ว กลางใจ
ภาพตายตัว (Stereotypes)	พัชฎะ นามปาน รับบท พล พีระ พงษ์ เรื่อง ดาวจรัสฟ้า	แอน ทองประสม รับบท สีทอง เรื่อง นางไขว่	เมย์ เฟื่องอารมย์ รับบท ตริประดับ เรื่อง ไฟโชนแสง	อรรถชัย อนันตเมฆ รับบท พ.ต.อ.วัลลภ เรื่อง เย้ยฟ้าท้า ดิน
ภาพต้นแบบ (Archetypes)	อิริภัทร์ สัจจุล รับบท คุณเปรม เรื่อง สี่แผ่นดิน	สิริยากร พุกกะเวส รับบท แม่พลอย เรื่อง สี่แผ่นดิน	บุษกร พรวรรณศิริเวช รับบท กลีบผกา เรื่อง แรมพิศวาส	ฉัตรชัย เปล่งพานิช รับบท ดล เรื่อง กรุงเทพ ราตรี

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เรื่อง “การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์วิธีการแต่งหน้าเพื่อสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในบทของพระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้าย ตามลักษณะของภาพตัวแทนทั้ง 3 รูปแบบ คือ ภาพแบบฉบับ (Types) ภาพตายตัว (Stereotypes) และภาพต้นแบบ (Archetypes) ดังนี้

	<p>ภาพที่ 1 ภาพแบบฉบับ (Types) ของบทพระเอก ละครโทรทัศน์ในลักษณะของภาพแบบฉบับ การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพแบบฉบับ (Types) ในบทพระเอก มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความนุ่มนวล เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ตามลักษณะภาพแบบฉบับของพระเอกที่หล่อ ดูดี มีเสน่ห์ และเป็นสุภาพบุรุษ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 2 ภาพแบบฉบับ (Types) ของบทนางเอก การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพแบบฉบับ (Types) ในบทนางเอก วิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความนุ่มนวลเป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ตามลักษณะภาพแบบฉบับของนางเอกที่สวยงามดูดีอ่อนหวาน อ่อนโยน และสดใส ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 3 ภาพแบบฉบับ (Types) ของบทนางร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพแบบฉบับ (Types) ในบทนางร้าย มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมชัด เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ตามลักษณะภาพแบบฉบับของนางร้ายที่ อัจฉาริษยา เจ้าเล่ห์เพทุบาย และไม่น่าไว้วางใจ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 4 ภาพแบบฉบับ (Types) ของบทผู้ร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพแบบฉบับ (Types) ในบทผู้ร้าย มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมชัด เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ตามลักษณะภาพแบบฉบับของผู้ร้ายที่เจ้าเล่ห์ น่ากลัว ดุดัน ไม่น่าไว้วางใจและโหดเหี้ยมชัดเจนยิ่งขึ้น</p>
<p>ภาพที่ 1 - 4 การแต่งหน้าเพื่อสร้างความหมายภาพตัวแทนของตัวละครโทรทัศน์ในลักษณะของภาพแบบฉบับ (Types)</p>	

	<p>ภาพที่ 5 ภาพตายตัว (Stereotypes) ของบทพระเอก การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพตายตัว (Stereotypes) ในบทพระเอก จะเน้นการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา โดยทั้งหมดจะเน้นที่ความเข้มและคมชัด เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพตายตัวของพระเอกที่เป็นลิกที่มีเสน่ห์ อ่อนหวาน อ่อนช้อย น่าเอ็นดู และสวยงามให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 6 ภาพตายตัว (Stereotypes) ของบทนางเอก การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพตายตัว (Stereotypes) ในบทนางเอก มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา โดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมชัด แต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพตายตัวของนางเอกที่เป็นนางโชว์ที่สวยงาม ดูดี มีเสน่ห์ เฉิดฉาย และเย้ายวนใจให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 7 ภาพตายตัว (Stereotypes) ของบทนางร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพตายตัว (Stereotypes) ในบทผู้ร้ายมีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้นสีรูปทรง ลักษณะผิวและแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมชัดเป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพตายตัวของผู้ร้ายที่เป็นตำรวจที่มีตำแหน่งสูงที่ไม่น่าไว้วางใจไม่น่าคบหา ชั่วร้าย เจ้าเล่ห์ ไม่ซื่อสัตย์ และคดโกงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 8 ภาพตายตัว (Stereotypes) ในบทผู้ร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพตายตัว (Stereotypes) ในบทผู้ร้ายมีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้นสีรูปทรง ลักษณะผิวและแสงเงาโดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมชัดเป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพตายตัวของผู้ร้ายที่เป็นตำรวจที่มีตำแหน่งสูงที่ไม่น่าไว้วางใจไม่น่าคบหาชั่วร้ายเจ้าเล่ห์ไม่ซื่อสัตย์และคดโกงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
<p>ภาพที่ 5-8 การแต่งหน้าเพื่อสร้างความหมายภาพตัวแทนของตัวละครโทรทัศน์ ในลักษณะของภาพตายตัว (Stereotypes)</p>	

	<p>ภาพที่ 9 ภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทพระเอก การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทพระเอก มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา ซึ่งทั้งหมดจะเน้นที่ความนุ่มนวล เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้าง และเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพต้นแบบของพระเอกที่หล่อ มีเสน่ห์ อ่อนโยน นุ่มนวล ซื่อสัตย์ รักเดียวใจเดียว และเป็นสุภาพบุรุษให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 10 ภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทนางเอก การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทนางเอก มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา โดยทั้งหมดจะเน้นที่ความนุ่มนวล เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพต้นแบบของนางเอกที่สวยงาม ดูดี อ่อนหวาน อ่อนโยน นุ่มนวล เรียบร้อย โอบอ้อมอารี ไม่แข็งกระด้าง และเป็นกุลสตรีให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 11 ภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทนางร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทนางร้าย มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา โดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมเข้มชัดเจน เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพต้นแบบของนางร้ายที่ใจดำ อัจฉาริษยา ชั่วช้าเลวทราม เจ้าเล่ห์ มารยา ร้ายกาจ และโหดเหี้ยมอำมหิตให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>ภาพที่ 12 ภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทผู้ร้าย การแต่งหน้าตัวละครเพื่อสร้างภาพต้นแบบ (Archetypes) ในบทผู้ร้าย มีวิธีการและขั้นตอนการแต่งหน้าโดยใช้เส้น สี รูปทรง ลักษณะผิว และแสงเงา โดยทั้งหมดจะเน้นที่ความคมเข้มชัดเจน เป็นการแต่งหน้าเพื่อเสริมสร้างและเติมเต็มให้เป็นที่ไปตามลักษณะภาพต้นแบบของนางร้ายที่เลือดเย็น ใจดำ โหดเหี้ยมอำมหิต หักหลัง คดโกง และชั่วช้าเลวทราม ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>
<p>ภาพที่ 9 - 12 การแต่งหน้าเพื่อสร้างความหมายภาพตัวแทนของตัวละครโทรทัศน์ ในลักษณะของภาพต้นแบบ (Archetypes)</p>	

แต่อย่างไรก็ตามการแต่งหน้านั้นเป็นเพียงการเสริมสร้างและเติมเต็มให้ตัวละครเกิดความสมบูรณ์ได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนั้นยังต้องอาศัยปัจจัยการคัดเลือกนักแสดง (Casting) การสร้างอารมณ์ ความรู้สึกในการแสดง (Acting) ของผู้แสดง ประกอบเข้าด้วยกัน ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า ปัจจุบันการแต่งหน้าตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยจะเน้นที่ความสวยงามและความเป็นธรรมชาติของผู้ที่ถูกแต่งเป็นหลัก โดยการแต่งหน้าตัวละครถือเป็นสิ่งที่จะช่วยในการสื่อความหมาย เสริมสร้าง และเติมเต็มให้เกิดความสมบูรณ์ถึงลักษณะอุปนิสัยของตัวละครในบทบาทของพระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้ายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าจะมีวิธีการ ขั้นตอนที่สุดคคือเลือก เชื่อมโยง และใกล้เคียงกัน โดยมีที่มาจากภาพต้นแบบ (Archetypes) นำไปสู่ภาพแบบฉบับ (Types) และภาพตายตัว (Stereotypes) โดยการแต่งหน้าตัวละครในแต่ละลักษณะต้องนำเอาองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น เส้น (Line), สี (Color), รูปทรง (Form), ลักษณะผิว (Texture), แสงและเงา (Light & Shadow) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการแต่งหน้าตัวละครเพื่อทำให้การแต่งหน้านั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และในทางตรงกันข้ามการแต่งหน้าตัวละครในแต่ละตัวก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผลมาจากลักษณะอุปนิสัยและบทบาทของตัวละครตามเนื้อหาของเรื่องราวจากบทประพันธ์ ที่ส่งผลต่อการสร้างภาพตัวแทน จากที่ได้กล่าวมานั้น “การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย” การแต่งหน้าจะเน้นและให้ความสำคัญกับความสวยงามเป็นหลัก โดยต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นธรรมชาติตามลักษณะและบทบาทของตัวละครแต่ตัว การแต่งหน้าถือเป็นสิ่งที่เสริมสร้าง ปิดบัง แก้ไข และอำพรางจุดบกพร่องบนใบหน้าจึงทำให้ตัวละครที่ถูกแต่งมีใบหน้าที่สวยงามและดูดีขึ้น นอกจากนั้นสิ่งที่มีความสำคัญ สำหรับการแต่งหน้าตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ที่ช่างแต่งหน้าควรระวังไว้เสมอ คือ ประการแรก คือ การจัดแสงและไฟ เพราะการจัดแสงและไฟของแต่ละกองถ่ายจะมีความ

แตกต่างกันออกไป ข้างแต่งหน้าต้องตรวจเช็คผลงานจากมอนิเตอร์เสมอ ขณะที่มีการถ่ายทำ เพื่อให้เกิดความสวยงาม เป็นธรรมชาติ และนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานที่มีประสิทธิภาพ

ประการที่สอง คือ การแต่งหน้าตัวละคร ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของเวลาและสถานที่ ข้างแต่งหน้าควรมีการจดความต่อเนื่องของการแต่งหน้าถึงแม้จะไม่ได้ถ่ายทำในวันและเวลาเดียวกัน แต่ถ้าจากนั้นเป็นฉากที่ต่อเนื่องจากวันที่ผ่านมา ข้างแต่งหน้าต้องตรวจสอบความต่อเนื่องของการแต่งหน้าเสมอ เพื่อให้ใบหน้าของนักแสดงไม่แตกต่างหรือขัดแย้งกับฉากที่ผ่านไปมา ซึ่งความต่อเนื่องของเวลาและสถานที่ในการแต่งหน้าตัวละครมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพและสมจริงมากที่สุด

ประการสุดท้าย คือ เนื่องจากประเทศไทยเป็นเมืองร้อน และมีอุณหภูมิจะสูงอยู่ตลอดเวลา การแต่งหน้าตัวละครจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องสำอางที่กันน้ำ เพราะขณะถ่ายทำละครโทรทัศน์ต้องใช้เวลานานตลอดทั้งวัน หากไม่ใช่เครื่องสำอางที่กันน้ำ จะทำให้เครื่องสำอางบนใบหน้ามันเยิ้ม และหลุดลอกออกง่ายขณะที่ถ่ายทำละครโทรทัศน์

จากการศึกษาเรื่อง “การสร้างภาพตัวแทนด้วยการแต่งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย” ทำให้ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงและเกิดมุมมองทางความคิดได้ว่า แท้จริงแล้วการแต่งหน้าตัวละครในละครโทรทัศน์เป็นการแต่งหน้าเพื่อสะท้อนสภาพความเป็นจริงของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันเปรียบเสมือนโลกสองใบที่เชื่อมโยงและสะท้อนซึ่งกันและกัน ผ่านการนำเสนออย่างซ้ำๆ เดิมๆ ของสื่อ โดยจะส่งผลที่ทำให้เกิดเป็นภาพตัวแทนขึ้น ซึ่งภาพตัวแทนเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนความเป็นจริงของมนุษย์ในสังคม การแต่งหน้าถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้าง และเติมเต็มให้ตัวละครให้มีลักษณะที่เป็นไปตามบทบาทของเรื่องได้อย่างชัดเจนขึ้น ซึ่งภาพตัวแทนจะมีระดับความเข้มข้นมากหรือน้อยนั้น ล้วนมีความแตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาของเรื่องราวจากบทประพันธ์ ที่ส่งผลต่อการสร้างภาพตัวแทน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์การสร้างภาพ

ตัวแทนที่ด้วยการแต่งหน้าตัวละครตามลักษณะและบทบาทในปัจจุบัน ที่เป็นผลจากการนำเสนออย่างซ้ำๆของสื่อ ผ่านการสะท้อนจากปรากฏการณ์ของในสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงปีที่ 2552 และในอนาคตเมื่อเกิดปรากฏการณ์ใหม่ๆ ของคนในสังคมขึ้น อาจจะทำให้เกิดลักษณะการแต่งหน้าตัวละครในลักษณะใหม่ๆ ขึ้นมาได้ อย่างไรก็ตามสามารถนำความรู้พื้นฐานทางด้านการแต่งหน้าที่ได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ไปประยุกต์ และปรับใช้กับการแต่งหน้าตัวละครได้ในอนาคต

ข้อจำกัดในงานวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงวิธีการแต่งหน้า วิธีการแต่งหน้าเพื่อการสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย โดยมุ่งศึกษาถึงการแต่งหน้าต้องทำหน้าที่ในการสื่อความหมายถึงลักษณะอุปนิสัยของตัวละครในบทบาทของพระเอก นางเอก นางร้าย และผู้ร้ายเท่านั้น แต่ในโลกของความเป็นจริงยังมีตัวละครอีกมากมายที่มีความน่าสนใจในรายละเอียดของการแต่งหน้า แต่ด้วยระยะเวลาที่มีจำกัดผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาอย่างละเอียดและเจาะลึกที่สุดเท่าที่ทำได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาการแต่งหน้าของตัวละครเฉพาะละครโทรทัศน์ ในขณะที่สื่อมวลชนทางด้านอื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ แฟชั่น โฆษณา และนิตยสารต่างมีความจำเป็นที่ต้องใช้การแต่งหน้าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยต้องนำการแต่งหน้าเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและเติมเต็มให้ผลงานมีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น ซึ่งการแต่งหน้าในสื่อแต่ละสื่อจะมีลักษณะพิเศษและความโดดเด่นเฉพาะตัว ดังนั้นหากมีการศึกษาวิจัยงานที่เกี่ยวกับการแต่งหน้าในสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ จะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาในวงการแต่งหน้าของสื่อมวลชนไทยมากยิ่งขึ้น การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอถึงลักษณะและวิธีการแต่งหน้าเพื่อการสร้างภาพตัวแทนของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทยโดยที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบต่อผู้รับสาร ที่รับชมการแต่งหน้าจากละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะประเด็นนี้ เพื่อนำไปพัฒนาในวงการแต่งหน้า และวงการสื่อสารมวลชนต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัณณภัค นันทประดากร. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องบริษัทบ่าบัดแค้น. สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2552.

กิตติยารัตน์ ณ บางช้าง. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องใจร้าย และเรื่องจำเลยรัก. สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2552.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
ถาวร แก้วสะอาด. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องไฟโชนแสง. สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2552.
ธนุช ตริทิพย์บุตร. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. *ตัวชี้วัดที่สำคัญ : ผลสำมะโน/สำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2551*. 2551 : 17.

ธีรยุทธ บุญมี. *การปฏิบัติสัญลักษณ์ของโซซูร์ : เส้นทางสู่โพสต์โมเดิร์นนิสม์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วิชาษา, 2551.

นพมาศ แวหงษ์. *ปริทัศน์ศิลปการละคร*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ปิยนันท์ พิชร์สำราญเดช. *การถอดรหัสภาพตัวแทนจากภาพยนตร์และการ์ตูนทางโทรทัศน์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2548.

ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์. *ภาพตายตัวของตัวละครต่าง ๆ ในภาพยนตร์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

พงศรัต กิจบำรุง. วิทยากร โรงเรียนสอนศิลปะการแต่งหน้า MTI. สัมภาษณ์, 20 \กรกฎาคม และ 9 พฤศจิกายน 2552.

พรรณอร แสงอาทิตย์. ผู้อำนวยการ โรงเรียนสอนศิลปะการแต่งหน้า MTI. สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคมและ 26 ตุลาคม 2552.

- มนตรี วัดละเอียด. ครูใหญ่ โรงเรียนสอนศิลปะการแต่งหน้า MTI. สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม และ 1 พฤศจิกายน 2552.
- รักศักดิ์ ศักดิ์ศรีตุนันต์. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องกลิ่นแก้วกลางใจ. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2552. วิภาณี ภูพานิช. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องดาวจรัสฟ้า เรื่องนางไขว่ และเรื่องกรุงเทพราตรี. สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2552.
- สิทธิชัย หนูเจริญ. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องแรมพิศवास. สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2552.
- สิทธิพร รุจิวงศ์สถาพร. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องสี่แผ่นดิน. สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2552.
- สุพรรณษา พูแสง. อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- สดใส พันธุมโกมล. ศิลปะของการแสดง (ละครสมัยใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อศิรา พิภพวิญญู. ช่างแต่งหน้าละครเรื่องเย้ยฟ้าท้าดิน . สัมภาษณ์, 7 ตุลาคม 2552.

ภาษาอังกฤษ

Burton, G. *More than meets the eye* (3rd ed.). London : Arnold, 2002.

Day, Louis A. "Stereotypes in media communication " in *Ethics in Media Communication : Cases and Controversies*. Scarborough: Wadsworth, 2000.

Hall, Stuart. *Representation : cultural representations and signifying practices*. London : Sage, 1997.

การสร้างภาพตัวแทนด้วยการตั้งหน้าเพื่อสื่อความหมายลักษณะตัวละครของละครโทรทัศน์ไทย

McQueen, D. "Representation and Stereotyping" in *Television: A media Student's Guide*, London : Oxford University Press, 1998.

Perkins, T. "Rethinking Stereotypes" in O'Sullivan , T. & Jewkes , Y. 1997. *Media Study Reader*. Newyork : St. Martin Press, 1978.
